

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (esimene koda)

22. juuni 2023*

Apellatsioonkaebus – Avalik teenistus – Euroopa Keskpanga (EKP) töötajad –
Teenistustingimused – Distsiplinaarmenetlus – Pädev organ – Delegeerimine –
Õiguskindlus – Distsiplinaarmenetluse aegumine – Süütuse presumpatsioon –
Kriminaalmenetlus – Moonutamine – Puudumine

Kohtuasjas C-513/21 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 19. augustil 2021 esitatud apellatsioonkaebus,

DI, esindaja: *avocate* L. Levi,

apellant,

teine menetlusosaline:

Euroopa Keskpank (EKP), esindajad: F. von Lindeiner, F. Malfrère ja M. Van Hoecke, keda abistas *Rechtsanwalt* B. Wägenbaur,

kostja esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (esimene koda),

koosseisus: koja president A. Arabadjiev, kohtunikud P. G. Xuereb, T. von Danwitz (ettekandja), A. Kumin ja I. Ziemele,

kohtujurist: M. Szpunar,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

olles 12. jaanuari 2023. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: inglise.

otsuse

- 1 DI palub oma apellatsioonkaebuses tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 9. juuni 2021. aasta otsuse DI vs. EKP (T-514/19, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus“, EU:T:2021:332), millega Üldkohus jättis rahuldamata tema poolt ELTL artikli 270 ja Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 50a alusel esitatud hagi, milles ta taotles esiteks, et tühistataks Euroopa Keskpanga (EKP) 7. mai 2019. aasta otsus, millega öeldi tema tööleping distsiplinaar põhjustel ette teatamata üles (edaspidi „vaidlusalune ülesütlemisotsus“), ja EKP 25. juuni 2019. aasta otsus, millega keelduti menetlust uuesti alustamast (edaspidi koos vaidlusaluse ülesütlemisotsusega „vaidlusalused otsused“), teiseks, et ta ennistataks tööle alates 11. maist 2019, ja kolmandaks, et hüvitataks mittevaraline kahju, mis talle vaidlusaluste otsuste ja distsiplinaar menetluste kestuse tõttu väidetavalt tekitati.

Õiguslik raamistik

EKPSi põhikirja

- 2 EL lepingule ja EL toimimise lepingule lisatud protokolli (nr 4) Euroopa keskpankade süsteemi (EKPS) ja Euroopa Keskpanga põhikirja kohta (ELT 2016, C 202, lk 230; edaspidi „EKPSi põhikirja“) artiklis 12.3 on sätestatud:

„EKP nõukogu võtab vastu kodukorra, mis määrab EKP sisestruktuuri ning tema otsuseid tegevad organid.“

- 3 EKPSi põhikirja artiklis 36.1 on ette nähtud:

„Juhatuse ettepaneku põhjal kehtestab EKP nõukogu EKP personali teenistustingimused.“

Kodukord

- 4 EKPSi põhikirja artikli 12.3 alusel on EKP nõukogu vastu võtnud Euroopa Keskpanga kodukorra, mida on muudetud 22. aprillil 1999 (EÜT 1999, L 125, lk 34, ja parandus EÜT 2000, L 273, lk 40; edaspidi „kodukord“). Kodukorra artiklis 21 „Teenistustingimused“ on sätestatud:

„21.1. Teenistustingimused ja ametieeskirjad määravad töösuhte EKP ja selle personali vahel.

21.2. Teenistustingimused võtab vastu ja neid muudab nõukogu juhatuse ettepanekul. Üldnõukoguga tuleb konsulteerida vastavalt käesolevas kodukorras ettenähtule.

21.3. Teenistustingimusi rakendatakse ametieeskirjadega, mille võtab vastu ja mida muudab juhatuse.

21.4. Enne uute teenistustingimuste või uute ametieeskirjade vastuvõtmist konsulteeritakse töötajate esindajatega. Nende arvamus edastatakse nõukogule või juhatusele.“ [mitteametlik tõlge]

Teenistustingimused

5 Euroopa Keskpannga nõukogu võttis EKPSi põhikirja artikli 36.1 alusel vastu Euroopa Keskpannga 9. juuni 1998. aasta otsuse Euroopa Keskpannga personali teenistustingimuste vastuvõtmise kohta, mida on muudetud 31. märtsil 1999 (EÜT 1999, L 125, lk 32; edaspidi „teenistustingimused“).

6 Teenistustingimuste artikli 9 punkti a kohaselt:

„EKP ja selle töötajate vahelisi töösuhteid reguleerivad vastavalt käesolevatele teenistustingimustele sõlmitud töölepingud. Teenistustingimuste üksikasju täpsustavad juhatuse poolt vastu võetavad ametieeskirjad.“

7 Teenistustingimuste artiklis 44 on ette nähtud:

„Töötajatele või endistele töötajatele, kelle suhtes kohaldatakse käesolevaid teenistustingimusi ning kes rikuvad oma töökohustusi tahtlikult või hooletuse tõttu, võib olenevalt olukorrast määrata järgmisi distsiplinaarkaristusi:

i) personali, eelarve ja organisatsiooni peadirektor või tema asetäitja (töötajate puhul, kelle palgaaste on A–J) või juhatuse liige, kellele personali peadirektoraat annab aru (töötajate puhul, kelle palgaaste on K–M), võib määrata järgmise karistuse:

- kirjalik hoiatus;
- kirjalik noomitus;

ii) juhatus võib lisaks määrata ühe järgmistest karistustest:

[...]

- teenistusest vabastamine etteteatamisega või ilma [...];
- vanaduspensioni või invaliidsustoetust saavalt töötajalt sellise pensioni või toetuse saamise õiguse täielik või osaline, ajutine või alaline äravõtmine [...].

[...]“. [mitteametlik tõlge]

Ametieeskirjad

8 Kodukorra artikli 21.3 ja teenistustingimuste artikli 9 punkti a alusel on EKP juhatus kehtestanud Euroopa Keskpannga ametieeskirjad (European Central Bank Staff Rules, edaspidi „ametieeskirjad“), mille artiklis 8.3.2 on ette nähtud:

„Juhatus või juhatuse nimel tegutsev tugiteenuste peakoordinaator võib aruande põhjal, milles on esitatud töökohustuste rikkumise faktid ja asjaolud, olenevalt olukorrast otsustada:

- algatada töökohustuste rikkumise tõttu distsiplinaarmenetluse juhatuse poolt (palgaastmest L kõrgemal palgaastmel olevate töötajate puhul) või juhatuse nimel tegutseva tugiteenuste peakoordinaatori poolt (palgaastmel L või madalamal palgaastmel olevate töötajate puhul).

Kui juhatuse nimel tegutsev tugiteenuste peakoordinaator otsustab distsiplinaarmenetluse algatada, siis teavitatakse juhatust sellest viivitamata.

[...]

- jätta distsiplinaarkaristuse määramata [...]. Kui määratud distsiplinaarkaristus on kirjalik hoiatus või kirjalik noomitus, siis personali, eelarve ja organisatsiooni peadirektor või tema asetäitja (töötajate puhul, kelle palgaaste on A–J) või juhatuse liige, kellele personali peadirektoraat annab aru (töötajate puhul, kelle palgaaste on K või L), võib teha ühe edaspidi mainitud otsustest. Distsiplinaarmenetlus tuleb algatada hiljemalt viis aastat pärast faktiliste asjaolude asetleidmist ja nende ilmsikstuleku aastal, välja arvatud tõsise üleastumise korral, mis võib kaasa tuua töölepingu ülesütlemise; sel juhul on tähtajad vastavalt kümme aastat ja üks aasta. [...].“
- 9 Ametieeskirjade artiklis 8.3.7 on sätestatud, et „[d]istsiplinaarkomitee liikmed peavad tegutsema isiklikult ja täitma oma kohustusi täiesti sõltumatult“.
- 10 Ametieeskirjade artiklis 8.3.17 on ette nähtud:
„Juhatus nimel tegutsev tugiteenuste peakoordinaator otsustab I palgaastmel või madalamal palgaastmel olevate töötajate suhtes kõige sobivama distsiplinaarkaristuse [...]“. [mitteametlik tõlge]

Vaidluse taust

- 11 Vaidluse tausta on vaidlustatud kohtuotsuse punktides 1–26 kirjeldatud järgmiselt:
  - „1 [Apellant] DI asus 1999. aastal tööle [EKPsse]. Ta täitis palgaastmel D töötava vanemassistendi ülesandeid informaatika valdkonnas, kui tema suhtes algatati distsiplinaarmenetlus, mis puudutas tema taotlusi hüvitada esiteks füsioteraapia teenuste arved, teiseks apteegikulude kviitungid ja kolmandaks õppetoe arved.
  - 2 Rea üksteisele järgnevate teadetega ajavahemikus 13. detsembrist 2013 kuni 23. novembrini 2015 teavitas EKP tervisekindlustusskeemi haldaja äriühing (edaspidi „äriühing A“) EKPD kahte sorti faktilistest asjaoludest. Esiteks esitas [apellant] talle hüvitamiseks nõuetevastaselt füsioteraapiaarveid, kuigi need oli väljastanud iluteenindaja B, ning teiseks taotles ta temalt samuti ravimikulude hüvitamist valekviitungite alusel.
  - 3 EKP tegi 14. mail 2014 Staatsanwaltschaft Frankfurt am Mainile (Frankfurdi prokuratuur, Saksamaa, edaspidi „prokuratuur“) teatavaks faktilised asjaolud, mis puudutasid füsioteraapiaarvete hüvitamist.
  - 4 EKP juhatuse otsustas 21. oktoobri 2014. aasta otsusega [apellandi] töölt kõrvaldada ja pidada alates 2014. aasta novembrist maksimaalselt neljaks kuuks kinni 30% tema põhipalgast. Seda otsust põhjendati äriühingu A esitatud teabega ning vajadusega kaitsta kriminaaluurimist ja distsiplinaarmeeid.
  - 5 EKP edastas 23. jaanuaril 2015 prokuratuurile täiendava teabe, mis äriühing A oli talle esitanud seoses ravimikviitungite hüvitamise taotlustega.

- 6 Pärast [apellandi] ärakuulamist 3. veebruaril 2016 koostas EKP personali, eelarve ja organisatsiooni peadirektoraat 8. septembril 2016 „aruande töökohustuste võimaliku rikkumise kohta“ [...] [ametieskirjade] artikli 8.3.2 alusel. Selles aruandes heideti [apellandile] ette kahte sorti faktilisi asjaolusid. Esimesena esitas [apellant] 12. novembrist 2009 kuni 29. septembrini 2014 äriühingule A 86 arvet tema abikaasale, nende lastele ja temale endale B läbiviidud füsioteraapiaseansside eest summas 61 490 eurot, millest hüvitati 56 041,09 eurot, samas kui B ei ole füsioterapeut, vaid iluteenindaja. Teisena esitas [apellant] 2009. aasta veebruarist kuni 2013. aasta septembrini pettuse eesmärgil äriühingule A käsitsi kirjutatud apteegikviitungeid kokku summas 21 289,08 eurot, millest talle hüvitati 19 427,86 eurot.
- 7 Prokuratuur koostas 12. septembril 2016 [apellandi] suhtes süüdistusakti ja saatis selle kriminaalkohtusse [Saksamaa karistusseadustiku (Strafgesetzbuch)] § 263 lõike 1 tähenduses kelmuse ja sama seadustiku § 267 tähenduses dokumentide võltsimise toimepanemise süüdistuses, kuna ta taotles alusetult 71 füsioteraapiaraviarve hüvitamist. Samas süüdistusaktis loobus prokuratuur vastavalt [Saksa kriminaalmenetluse seadustiku (Strafprozessordnung)] §-le 154 juhtumi puhul süüdistusest osas, mis puudutas ravimikviitungeid, kuna etteheidetavate asjaolude kohta oli vaja veel teha mahukaid menetlustoiminguid.
- 8 EKP tugiteenuste peakoordinaator algatas „juhatuse nimel“ 18. novembril 2016 [apellandi] suhtes distsiplinaarmenetluse tema töökohustuste väidetava rikkumise tõttu, mistõttu oli vaja pöörduda distsiplinaarkomitee poole, ning ta palus viimasel esitada arvamus vastavalt ametieskirjade artiklile 8.3.15. [8. septembri 2016. aasta aruande töökohustuste võimaliku rikkumise kohta] põhjal algatatud menetlus puudutas faktilisi asjaolusid, mis olid seotud füsioteraapiaarvete ja apteegikviitungitega.
- 9 Distsiplinaarkomitee vahetas [apellandiga] mitu kirja ja kuulas ta ära 13. veebruaril 2017.
- 10 EKP personali, eelarve ja organisatsiooni peadirektoraat koostas 5. septembril 2017 ametieskirjade artikli 8.3.2 tähenduses teise „aruande töökohustuste võimaliku rikkumise kohta“ [...]. See aruanne puudutas arveid [apellandi] kahele lapsele osutatud õppetoe eest, mille hüvitamist ta oli taotlenud ametieskirjade artikli 3.8.4 alusel 2010., 2012. ja 2014. aastal ning uuesti 2017. aasta jaanuaris. Selle aruande kohaselt esines põhjendatud kahtlus, et õpetaja C väljastatud arved õppetoe eest ei ole tõesed ja tegelikud.
- 11 Võttes arvesse [seda aruannet], otsustas tugiteenuste peakoordinaator laiendada „juhatuse nimel“ 19. septembril 2017 distsiplinaarkomitee volitusi nii, et see hõlmab neid faktilisi asjaolusid.
- 12 EKP tegi 12. oktoobril 2017 prokuratuurile teatavaks juhtumi selle osa, mis puudutas arveid õppetoe eest.
- 13 Distsiplinaarkomitee kuulas [apellandi] ja tema abikaasa ära 17. oktoobril 2017.
- 14 Landgericht Frankfurt am Maini (Frankfurdi esimese astme kohus, Saksamaa) kriminaalkolleegium mõistis 18. oktoobril 2017 [apellandi] õigeks füsioteraapiaarveid puudutavas süüdistuses „faktilistel põhjustel“, kuna kohus jõudis „kohtuistungil tulemusel [järeldusele], et süüdistusaktis ette heidetud asjaolud ei ole tõendatud“.

- 15 Distsiplinaarkomitee esitas 11. aprillil 2018 oma arvamuse. Kõigepealt leidis ta, et füsioteraapiaarvete [ehtsuse puudumine] ei ole piisavalt tõendatud, kuid et [apellant] teadis, et B ei ole füsioterapeut, vaid iluteenindaja, või et ta oleks vähemalt pidanud tema kvalifikatsiooni vastu huvi tundma. Seejärel leidis distsiplinaarkomitee, et nende etteheidete aluseks olnud faktilised asjaolud, mis puudutasid ravimikviitungite ja õppetoe arvete esitamist, ei ole samuti piisavalt tõendatud ning et selles suhtes tuleb menetlus lõpetada tingimusel, et menetlust alustatakse uuesti juhul, kui esitatakse uusi tõendeid. Eelnevat arvestades soovitas distsiplinaarkomitee määrata [apellandile] karistuse, mis seisneb palga ajutises vähendamises 400 euro võrra kuus kaheteistkümne kuu jooksul.
- 16 Pärast seda, kui [apellant] oli esitanud oma seisukohad distsiplinaarkomitee 11. aprilli 2018. aasta arvamuse kohta, tegi tugiteenuste peakoordinaator talle teatavaks juhatus 10. juuli 2018. aasta otsuse teostada käesoleval juhul ise distsiplinaarvõimu (edaspidi „10. juuli 2018. aasta otsus“).
- 17 Tugiteenuste peakoordinaator edastas seejärel [apellandile] juhatus otsuse projekti otsuse kohta öelda tema tööleping üles ette teatamata. Sellele järgnes kirjavahetus.
- 18 Juhatus otsustas 7. mail 2019 öelda [apellandi] töölepingu üles [vaidlusaluse ülesütlemisotsusega].
- 19 Esimesena leidis juhatus ühelt poolt, et „[apellant] oli peaaegu viie aasta jooksul väljendanud täielikku ja pidevat ükskõiksust küsimuses, kas [B-I] on nõutav kvalifikatsioon füsioteraapia teenuste osutamiseks, hoolimata selgetest ja objektiivsetest põhjustest hankida teavet B kvalifikatsiooni kohta“, ning teiselt poolt, et ta „oli aktiivselt varjanud ühte osa teabest“ äriühingu A ja EKP eest.
- 20 Teisena leidis juhatus enam kui 500 ravimikviitungi kohta, et ei saanud olla võimalik, et [apellant] ei saanud aru, et nende väljastamine käsitsi kirjutatult oli Saksamaal väga ebatavaline ning et esinevad objektiivsed tõendid selle kohta, et need ei olnud tõesed ja tegelikud.
- 21 Kolmandana tuvastas juhatus õppetuge puudutavate arvete kohta eelkõige, et nendel märgitud maksukohustuslasena registreerimise number on peaaegu identne füsioteraapiaarvetel märgitud numbriga ning Frankfurdi (Saksamaa) maksuhaldur kinnitas, et see number ei ole õige. Juhatus märkis ka, et nendel arvetel märgitud C aadress on samuti peaaegu identne B aadressiga. EKP leidis seega, et on äärmiselt ebatõenäoline, et [apellant] neid sarnasusi ei märganud. Seetõttu leidis juhatus, et [apellant] esitas hüvitamiseks õppetuge puudutavad arved, mis ei olnud tõesed ja tegelikud.
- 22 Kõike eeltoodut arvestades märkis juhatus sisuliselt, et õigus nõuda ravikulude ja õppetoe hüvitamist ei tähenda, et töötajad võivad jätta arvesse võtmata arvete või kviitungite väljastamise need asjaolud, mis olid sellised, et iga mõistlikult ettevaatlik isik oleks esitanud küsimuse, kas need arved või kviitungid kujutavad endast asjakohaseid dokumente, mis annavad õiguse nende hüvitamisele. Juhatus leidis, et kui sellised asjaolud esinevad, siis peavad töötajad omal algatusel sellest administratsiooni vähemalt teavitama ning viimasega koostööd tegema. Seetõttu jõudis juhatus järeldusele, et [apellant] oli süüdi selles, et ta esiteks rikkus lojaalsuskohustust institutsiooni suhtes, teiseks rikkus ta oma kohustust austada EKP

ühiseid väärtusi ning elada oma töö- ja eraelu kooskõlas EKP staatusega, kolmandaks rikkus ta pidevalt oma kohustust kaitsta institutsiooni finantshuve ja neljandaks kujutas ta ohtu panga mainele.

- 23 Vahepeal, 30. aprillil 2019, teatas prokuratuur [apellandile], et õppetoe arvete uurimine on kriminaalmenetluse seadustiku § 170 lõike 2 alusel lõpetatud, kuna puudub piisav kahtlus süüdistuse esitamiseks.
- 24 Samal päeval saadetud kirjas, mille EKP registreeris 15. mail 2019, teavitas prokuratuur EKPd ka sellest, et see uurimine on lõpetatud. Prokuratuur lisas selles kirjas, et uurimise käigus selgus, et C ei ole ametlikult registreeritud ja et tema arvetel märgitud maksukohustuslasena registreerimise numbrit ei ole olemas. Prokuratuur leidis siiski, et ei saa välistada, et kõnealused arved on väljastatud ja süüdistatava tasutud ning et nendes sisalduvaid valeandmeid võis selgitada „muude põhjustega“.
- 25 [Apellant] teavitas 12. juuni 2019. aasta kirjas tugiteenuste peakoordinaatorit sellest, milline on prokuratuuri poolt õppetoe arvete suhtes algatatud menetluse tulemus, ja palus, et EKP vaataks oma otsuse töölepingu ülesütleamise kohta uuesti läbi.
- 26 Tugiteenuste peakoordinaator teatas [apellandile] 26. juuni 2019. aasta kirjas juhatuse 25. juuni 2019. aasta otsusest jätta distsiplinaarmenetlus uuesti alustamata [...]. Otsus tugineb kahele põhjusele. EKP väitis kõigepealt, et prokuratuur peab uurima, kas väidetavad teod kujutavad endast Saksamaa kriminaalõiguse rikkumist, arvestades kriminaalmenetluses kohaldatavaid tõendamiskriteeriume, samas kui EKP pidi uurima, kas väidetavad faktilised asjaolud kujutavad endast tema enda tööõigusnormide rikkumist, võttes arvesse distsiplinaarmenetlustele kohaldatavaid erinevaid tõendamiskriteeriume. Seejärel märkis ta, et prokuratuur kinnitas, et C ei ole ametlikult registreeritud ja et tema arvetel märgitud maksukohustuslasena registreerimise number ei ole õige.“

Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

- 12 Üldkohtu kantseleisse 18. juulil 2019 saabunud hagiavalduses palus apellant tühistada vaidlusalused otsused, ennistada ta tööle ning mõista välja hüvitis mittevaralise kahju eest, mis talle on nende otsuste ja distsiplinaarmenetluse kestusega väidetavalt tekitatud.
- 13 Apellant põhjendas oma tühistamisnõudeid ametlikult üheksa väitega, kuid Üldkohus luges need hagiavalduse sisu arvestades kümneks, millest esimene puudutab vaidlusaluste otsuste vastuvõtja pädevuse puudumist; teine ametieeskirjade artikli 8.3.2 ja õiguskindluse põhimõtte rikkumist; kolmas põhimõtte, et kriminaalmenetlus peatab distsiplinaarmenetluse, hea halduse põhimõtte ja hoolitsemiskohustuse rikkumist; neljas ametieeskirjade artikli 8.3.7 ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta (edaspidi „harta“) artikliga 41 kaitstud erapooletuse põhimõtte rikkumist; viies kaitseõiguste rikkumist; kuues ilmseid hindamisvigu; seitsmes õiguse süütuse presumptsioonile ja harta artikli 48 rikkumist; kaheksas mõistliku aja põhimõtte ja hoolitsemiskohustuse rikkumist; üheksas põhjendamiskohustuse rikkumist ja kümnes, mis on esitatud teise võimalusena, proportsionaalsuse põhimõtte rikkumist.
- 14 Vaidlustatud kohtuotsusega lükkas Üldkohus esitatud kümme väidet tagasi ning seega jättis rahuldamata tühistamisnõuded, teise ja kolmanda nõude ja seetõttu hagi tervikuna.

Poolte nõuded

15 Apellant palub Euroopa Kohtul:

- tühistada vaidlustatud kohtuotsus;
- tühistada vaidlusalused otsused;
- igal juhul mõista EKP-lt välja hüvitis talle tekitatud mittevaralise kahju eest, mille suuruseks ta hindab 20 000 eurot;
- mõista Üldkohtu ja Euroopa Kohtu menetlusega seotud kohtukulud välja EKP-lt

16 EKP palub Euroopa Kohtul:

- jätta apellatsioonkaebus tervikuna rahuldamata ja
- mõista kohtukulud välja apellandilt.

Apellatsioonkaebus

17 Apellant esitab oma apellatsioonkaebuse põhjendamiseks viis väidet, millest esimene puudutab vaidlusaluste otsuste vastuvõtja pädevuse suhtes õigusnormi rikkumist; teine, mis on esitatud kahes osas, puudutab ametieeskirjade artikli 8.3.2 ja õiguskindluse põhimõtte suhtes õigusnormi rikkumist; kolmas õiguse süütuse presumptsioonile ja harta artikli 48 rikkumist; neljas ametieeskirjade artikli 8.3.7 ja erapooletuse põhimõtte rikkumist ning viies kohtuliku kontrolli kohustuse rikkumist.

Esimene väide

Poolte argumendid

- 18 Esimese väitega, mis käsitleb vaidlustatud kohtuotsuse punkte 45–53, väidab apellant, et Üldkohus lükkas vääralt tagasi tema esimese kohtuastme esimese väite, mille kohaselt ei ole juhatus pädev vaidlusaluseid otsuseid vastu võtma.
- 19 Apellant väidab esimesena, et isegi kui 10. juuli 2018. aasta otsust saab lugeda üksikaktiks, siis võttes tagasi tugiteenuste peakoordinaatorile delegeeritud volitused, muudeti sellega üldakti ehk ametieeskirjade artiklit 8.3.17. Nimetatud otsuse kahetise olemuse tõttu oleks aga pidanud konsulteerima personalikomiteega.
- 20 Apellant toob teisena esile, et Üldkohtu tõlgendus, mille kohaselt võib juhatus üksi muuta selles artiklis sätestatud normi, võttes tagasi volituse, tähendab, et pädevuse jaotus EKPs ei ole selgelt määratletud, mis on vastuolus 9. juuli 2008. aasta kohtuotsuse Kuchta vs. EKP (F-89/07, EU:F:2008:97, punkt 62) nõuetega. Seetõttu ei ole järgitud õiguskindluse põhimõtet ega hea halduse nõudeid, kusjuures asjaolu, et apellanti teavitati 10. juuli 2018. aasta otsusest, ei ole selle olukorra parandamiseks piisav.

- 21 Apellant väidab kolmandana, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta leidis, et apellanti ei jätud ilma ühestki tagatisest, kuna otsuse vastuvõtmine kollegiaalse organi poolt – kuigi see on erapooletuse tagatis – ei ole ainus õiguslik tagatis.
- 22 EKP leiab, et esimene väide tuleb jätta vastuvõetamatusse tõttu läbi vaatamata ja igal juhul põhjendamatusse tõttu tagasi lükata.
- 23 Apellant ei ole selles küsimuses piisavalt täpselt märkinud vaidlustatud kohtuotsuse kritiseeritavaid punkte, ta piirdub esimeses kohtuastmes esitatud seisukoha kordamisega ja püüab vastu vaielda Üldkohtu tuvastatud faktidele, mille kohaselt 10. juuli 2018. aasta otsuse tulemusel ei muudetud ametieeskirju.
- 24 EKP ei nõustu sisuliselt apellandi argumentidega, väites eelkõige, et 10. juuli 2018. aasta otsuses ei muutnud juhatus ametieeskirjade artiklit 8.3.17 ja piirdus sellega, et kohaldas sätet sellele omaselt.

Euroopa Kohtu hinnang

- 25 Kõigepealt tuleneb ELTL artikli 256 lõike 1 teisest lõigust, Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 58 esimesest lõigust ning Euroopa Kohtu kodukorra artikli 168 lõike 1 punktist d ja artikli 169 lõikest 2, et apellatsioonkaebuses tuleb näidata täpselt selle kohtuotsuse kritiseeritavad punktid, mille tühistamist nõutakse, ning samuti seda nõuet konkreetselt toetavad õiguslikud argumendid; kui seda ei tehta, on apellatsioonkaebus või asjaomane väide vastuvõetamatu (15. detsembri 2022. aasta kohtuotsus Picard vs. komisjon, C-366/21 P, EU:C:2022:984, punkt 52 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 26 Vastupidi EKP väidetele on käesoleval juhul apellatsioonkaebuses täpselt esile toodud need vaidlustatud kohtuotsuse punktid, mida esimese väitega kritiseeritakse, ning selles on ära toodud põhjused, miks need punktid on apellandi arvates ekslikud, mis võimaldab Euroopa Kohtul teha õiguspärasuse kontrolli.
- 27 Osas, milles EKP heitis apellandile lisaks ette, et ta piirdus Üldkohtus esitatud argumentide kordamisega ja seega taotles nende argumentide pelka uuesti läbivaatamist, olgu märgitud, et selle väitega ei nõustu apellant sellega, kuidas Üldkohus on liidu õigust tõlgendanud ja kohaldanud.
- 28 Ent kui apellant ei nõustu sellega, kuidas Üldkohus on liidu õigust tõlgendanud või kohaldanud, võib esimeses kohtuastmes läbi vaadatud õiguslikke küsimusi apellatsioonimenetluses uuesti arutusele võtta. Nimelt, kui apellant ei saaks oma apellatsioonkaebust juba Üldkohtus kasutatud väidete ja argumentidega sel viisil põhjendada, kaotaks apellatsioonimenetlus osaliselt oma mõtte (15. juuli 2021. aasta kohtuotsus DK vs. Euroopa välisteenistus, C-851/19 P, EU:C:2021:607, punkt 33 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 29 Nagu kohtujurist märkis oma ettepaneku punktis 27, on vastupidi sellele, mida näib väitvat EKP, kohaldatava liidu õiguse alusel haldusorgani vastu võetud akti õigusliku olemuse tuvastamine ja selle tagajärgede kindlaksmääramine õigusküsimused, mis alluvad Euroopa Kohtu kontrollile.
- 30 Sellest järeldeb, et apellatsioonkaebuse esimene väide on vastuvõetav.

- 31 Mis puudutab selle väite põhjendatust, siis esiteks olgu märgitud, et apellandi argumentid, mille kohaselt on 10. juuli 2018. aasta otsuse vastuvõtmiseks nõutud eelnev konsulteerimine personalikomiteega, põhinevad eeldusel, et ametieeskirjade artikli 8.3.17 kohaselt loobus juhatus osaliselt pädevusest, mis on talle antud teenistustingimuste artikli 44 punktiga ii ning mis seisneb selles, et ta määrab ise sellise distsiplinaarkaristuse nagu I palgaastmel või madalamal palgaastmel olevate EKP töötajate lepingu ülesütlemine. Seega tuleb teha kindlaks, kas nende ametieeskirjade kohaselt, mille on vastu võtnud juhatus ise ja millega rakendatakse teenistustingimusi, nagu nähtub kodukorra artiklist 21.3, on juhatus jätkuvalt pädev määrama karistuseks lepingu ülesütlemise.
- 32 Siinkohal selgub ühelt poolt ametieeskirjade artikli 8.3.17 sõnastusest, eelkõige selles sisalduvast väljendist „juhatusel nimel“, et tugiteenuste peakoordinaatori otsused distsiplinaarvaldkonnas väljendavad juhatusel otsuseid, kes vastutab nende eest täielikult ja kellele need on õiguslikult omistatavad, nagu märkis õigesti Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 49 ning millele apellant oma apellatsioonkaebuses vastu ei vaidle. Seega jäävad tugiteenuste peakoordinaatori selle sätte alusel tehtud otsused juhatusel otsuseid väljendavateks otsusteks.
- 33 Artikli 8.3.17 grammatilisest tõlgendusest nähtub seega, et vastupidi apellandi argumentide aluseks olnud eeldusele ei ole juhatus selle sätte vastuvõtmisega andnud tugiteenuste peakoordinaatorile oma otsustusõigust, mis takistaks teda ise üksikjuhtumil otsustada kõige sobivama karistuse, mida töötajale kohaldada.
- 34 Teiselt poolt ametieeskirjade artikli 8.3.17 kontekstuaalse ja teleoloogilise tõlgendamise puhul on nende eeskirjade artiklis 8.3.2 ette nähtud, et distsiplinaarmenetluse võib otsustada algatada juhatus (palgaastmest L kõrgemal palgaastmel olevate töötajate puhul) või „juhatusel nimel“ tugiteenuste peakoordinaator (sellel või madalamal palgaastmel olevate töötajate puhul). Selle sätte kohaselt tuleb juhul, kui menetluse algatab tugiteenuste peakoordinaator, juhatus sellest viivitamata teavitada.
- 35 Nagu sisuliselt märkis kohtujurist oma ettepaneku punktides 60 ja 62, nähtub sellest, et teavitamiskohustuse eesmärk on võimaldada juhatusel olenevalt olukorrast menetlusse astuda ja ise otsustada distsiplinaarkaristuse üle. Taoline õigus sekkuda tugiteenuste peakoordinaatori algatatud distsiplinaarmenetlusse on seega olemuslikult omane nimetatud eeskirjade artiklile 8.3.17.
- 36 Teenistustingimuste artikli 44 punkt ii jätab nimelt juhatusel kui kollegiaalse organi ülesandeks kõige raskemate karistuste määramise, kusjuures ainult kahte kergemat karistust, milleks on kirjalik hoiatus ja kirjalik noomitus, saab määrata isik, kelleks on personali peadirektor või juhatusel liige, olenevalt asjaomase töötaja palgaastmest, mis nähtub samuti artiklist 8.3.2.
- 37 Nagu leidis kohtujurist oma ettepaneku punktis 58, ei saa asuda seisukohale, et võttes vastu artikli 8.3.17, loobus juhatus oma otsustusõigusest distsiplinaarkaristusi käsitlevate üksikotsuste suhtes (vt selle kohta 26. mai 2005. aasta kohtuotsus Tralli vs. EKP, C-301/02 P, EU:C:2005:306, punktid 60 ja 61).
- 38 Nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 49 õigesti meenutas, on liidu institutsioonidel ja asutustel ulatuslik kaalutusõigus sisemiselt oma tegevuse korraldamisel vastavalt oma ülesannetele ja vajadustele. Vajadus tagada otsust vastu võtva organi tegutsemisvõime on samuti

kõikidele institutsioonilistele süsteemidele omane põhimõte (vt selle kohta 26. mai 2005. aasta kohtuotsus *Tralli vs. EKP*, C-301/02 P, EU:C:2005:306, punktid 58 ja 59 ning seal viidatud kohtupraktika).

- 39 Eeltoodud kaalutlustest tuleneb, et juhatus on vastavalt ametieeskirjadele jätkuvalt pädev ise teostama distsiplinaarpädevust selliste töötajate suhtes, kes on I palgaastmel või madalamal palgaastmel, nagu apellant, kelle kohta juhatus tegi otsuse 10. juuli 2018. aasta otsusega.
- 40 Sellest tuleneb, et nimetatud otsusel ei ole kahetist olemust ning selle vastuvõtmisel ei ole nõutud konsulteerimist personalikomiteega.
- 41 Mis teiseks puutub küsimusse, kas selline tõlgendus – nagu väidab apellant – tähendab, et pädevuse jaotus distsiplinaarvaldkonnas ei ole EKPs selgelt määratletud, mistõttu ei ole järgitud õiguskindluse põhimõtet ega hea halduse nõudeid, siis tuleb meenutada, et see põhimõte nõuab, et liidu õigusnorm peab võimaldama asjasse puutuvatel isikutel täpselt teada saada, milliseid kohustusi see norm neile paneb, kuna õigussubjektidel peab olema võimalik selgelt teada oma õigusi ja kohustusi (vt selle kohta 22. veebruari 2022. aasta kohtuotsus *Stichting Rookpreventie Jeugd jt*, C-160/20, EU:C:2022:101, punkt 41).
- 42 Nimetatud põhimõte ja haldusotsuste vajalik läbipaistvus nõuavad üldjuhul, et institutsioonidesisene pädevuse jaotus ja otsused volitamise kohta on avaldatud (vt selle kohta 23. septembri 1986. aasta kohtuotsus *AKZO Chemie ja AKZO Chemie UK vs. komisjon*, 5/85, EU:C:1986:328, punkt 39).
- 43 Nagu aga meenutas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 50, ametieeskirjade artikkel 8.3.17 avaldati ja EKP põhjendas valikut jätta 10. juuli 2018. aasta otsus avaldamata apellandi huvidega, kusjuures apellant sellele valikule oma apellatsioonkaebuses vastu ei vaielnud.
- 44 Arvestades artikli 8.3.17 sõnastust ja konteksti, nagu seda on analüüsitud käesoleva kohtuotsuse punktides 31–37, on see artikkel lisaks – nagu kohtujurist oma ettepaneku punktis 73 märkis – piisavalt selge, et töötajad mõistaksid, et distsiplinaarkaristusi kohaldatakse alati juhatuse nimel, kes nende eest vastutab, ning juhatus võib vajaduse korral sekkuda distsiplinaarmenetlusse sellise karistuse määramiseks.
- 45 Järelikult ei ole Üldkohus rikkunud õigusnormi, kui ta leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktides 45 ja 51, et ametieeskirjade kohaselt ei pidanud juhatus enne, kui ta võttis vastu 10. juuli 2018. aasta otsuse ja vaidlusaluse ülesütlemisotsuse, mille kummagagi neid eeskirju ei muudetud, konsulteerima personalikomiteega.
- 46 Kolmandaks tuleb edutuse tõttu tagasi lükata apellandi argumendid, mille kohaselt rikkus Üldkohus õigusnormi, leides vaidlustatud kohtuotsuse punktis 52, et apellandilt ei võetud ära mingit tagatist, kui vaidlusalused otsused võttis vastu juhatus. Selles punktis esitatud Üldkohtu hinnang on täiendav.
- 47 Väljakujunenud praktika kohaselt ei saa apellatsioonimenetluses Üldkohtu otsuse täiendavate põhjenduste kohta esitatud väited kaasa tuua Üldkohtu otsuse tühistamist ja need tuleb edutuse tõttu tagasi lükata (21. oktoobri 2021. aasta kohtuotsus *parlament vs. UZ*, C-894/19 P, EU:C:2021:863, punkt 80 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 48 Eespool toodut arvestades tuleb esimene väide tagasi lükata.

Teine väide

Teise väite esimene osa

– Poolte argumendid

- 49 Teise väite esimeses osas väidab apellant, et vaidlustatud kohtuotsuse punktides 93–96 kvalifitseeris Üldkohus õiguslikult vääralt faktilisi asjaolusid ametieeskirjade artiklis 8.3.2 viidatud mõiste „faktiliste asjaolude ilmsikstulek“ seisukohast, mille tõttu lükkas ta ekslikult tagasi apellandi esimese kohtuastme teise väite, mis käsitleb selle sätte ja õiguskindluse põhimõtte rikkumist. Sama õigusnormi rikkumine sisaldub vaidlustatud kohtuotsuse punktides 132 ja 241.
- 50 Apellant märgib selle kohta, et tema isikutoimik ei sisaldanud „makseid“ ega „tõendeid maksete kohta“, et isikutoimiku põhjal teadaolevad faktilised asjaolud olid täielikult kättesaadavad hiljemalt 2014. aasta oktoobris ja et EKP-l oli sellel kuupäeval niisiis võimalik viia läbi mõistega „faktiliste asjaolude ilmsikstulek“ nõutud esmapilgul hindamine, mida ta ei teinud. Sellest tuleneb, et vastupidi sellele, mida Üldkohtu otsustas nendes punktides, olid õppetoe arvetega seotud faktilised asjaolud aegunud neid puudutava distsiplinaarmenetluse osa algatamise kuupäeval, 19. septembril 2017. Lisaks ei nõustu apellant Üldkohtu hinnanguga, mille kohaselt tema isikutoimiku andmete tundlikkus seda mõjutas, ning ta väidab, et distsiplinaarkomiteel ei olnud tegelikku põhjust seda toimikut põhjalikult analüüsida.
- 51 Apellant lisab oma repliigis, et viidates õppetoe arvetele seoses hinnanguga väitele, mille kohaselt ta maksis B-le sularahas, Üldkohus mitte ainult ei tõlgendanud mõiste „faktiliste asjaolude ilmsikstulek“ kvalifitseerimiseks ekslikult artiklit 8.3.2, vaid ka moonutas toimikut.
- 52 EKP väidab, et teise väite see osa tuleb vastuvõetamatuse tõttu jätta läbi vaatamata ja teise võimalusena põhjendamatusse tõttu tagasi lükata.

– Euroopa Kohtu hinnang

- 53 Sissejuhatuseks tuleb meelde tuletada, et Euroopa Kohus ei ole apellatsioonimenetluses pädev tuvastama faktilisi asjaolusid ega üldjuhul hindama tõendeid, millele Üldkohus on nende asjaolude puhul tuginenud. Nimelt, kui need tõendid on saadud õiguspäraselt, kui on järgitud õiguse üldpõhimõtteid ning tõendamiskoormist ja tõendite kogumist puudutavaid menetlusnorme, on üksnes Üldkohus pädev hindama talle esitatud tõendite tõenduslikku jõudu, välja arvatud juhul, kui neid on moonutatud (26. mai 2005. aasta kohtuotsus Tralli vs. EKP, C-301/02 P, EU:C:2005:306, punkt 78, ja 30. juuni 2022. aasta kohtuotsus Camerin vs. komisjon, C-63/21 P, ei avaldata, EU:C:2022:516, punkt 32 ja seal viidatud kohtupraktika). Kui Üldkohus on faktilised asjaolud tuvastanud või neid hinnanud, on Euroopa Kohus samuti pädev kontrollima nende faktiliste asjaolude õiguslikku kvalifikatsiooni ja õiguslikke tagajärgi, mis Üldkohus on neist tuletanud (18. juuni 2020. aasta kohtuotsus komisjon vs. RQ, C-831/18 P, EU:C:2020:481, punkt 93 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 54 Käesolevas asjas on oluline märkida, et kuigi apellant tugineb nende faktiliste asjaolude ekslikule kvalifitseerimisele, mis kuuluvad mõiste „faktiliste asjaolude ilmsikstulek“ alla, millest alates hakkab kulgema aegumistähtaeg, siis sellele mõistele antud Üldkohtu tõlgendusele vaidlustatud kohtuotsuse punktis 64, mille kohaselt „[...] tuleb möönda, [...] et faktiliste asjaolude ilmsikstulek

ametieeskirjade artikli 8.3.2 tähenduses toimub hetkel, mil teadaolevad faktilised asjaolud on piisavad, et esmapilgul hinnata, kas on tegemist töökohustuste rikkumisega“, ei ole apellant seevastu vastu vaieldud.

- 55 Tema argumentide eesmärk on üksnes tõendada, et sellist hinnangut võimaldavad piisavad faktilised asjaolud olid teada hiljemalt 2014. aasta oktoobris, väites, et tema õppetoe arved olid tema isikutoimikus ja see toimik ei sisaldanud tõendeid maksete kohta.
- 56 Nende argumentidega aga soovib apellant üksnes saavutada hagiavalduse uuesti läbivaatamise, mis ei kuulu Euroopa Kohtu pädevusse (15. juuli 2021. aasta kohtuotsus DK vs. Euroopa välisteenistus, C-851/19 P, EU:C:2021:607, punkt 32 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 57 Peale selle on osas, milles nende argumentide eesmärk on vastu vaielda faktilistele asjaoludele, nagu Üldkohus on need tuvastanud ja neid hinnanud, need argumendid samuti vastuvõetamatud käesoleva kohtuotsuse punktis 53 viidatud kohtupraktika tähenduses.
- 58 Osas, milles apellant väidab repliigis, et Üldkohus „moonutas toimikut“, piisab, kui märkida, et Euroopa Kohtu kodukorra artikli 127 lõike 1 kohaselt, mida nimetatud kodukorra artikli 190 lõike 1 alusel kohaldatakse apellatsioonimenetlusele, ei või menetluse käigus esitada uusi väiteid, kui need ei tugine õiguslikele ja faktilistele asjaoludele, mis on tulnud ilmsiks menetluse käigus. Kuna aga apellant võis oma apellatsioonkaebuses sellisele moonutamisele tugineda, on taoline argument vastuvõetamatu.
- 59 Eeltoodut arvesse võttes tuleb teise väite esimene osa tagasi lükata.

Teise väite teine osa

– Poolte argumendid

- 60 Teise väite teises osas, mis on esitatud teise võimalusena, väidab apellant, et Üldkohus lisas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 98–100 ja punktis 203 osas, milles viidatakse selle kohtuotsuse punktile 99, esiteks vaidlusalusele ülesütlemisotsusele asjaolusid ja ületas oma pädevust, kui ta leidis, et juhtumi esimese ja teise osa aegumisest ei piisa esimeses kohtuastmes esitatud teise väitega tervikuna nõustumiseks ja selle otsuse tühistamiseks. Nimelt väidab apellant, et selles otsuses ei ole eriti proportsionaalsuse põhimõtte seisukohast kuidagi selgitatud põhjendust, mille kohaselt kolme sorti faktilistest asjaoludest igaüks mõjutas pöördumatult nende usaldussuhet ja oli piisav lepingu ülesütlemise põhjendamiseks.
- 61 Teiseks jättis Üldkohus väidetavalt vastamata apellandi esimese kohtuastme kümnenda väite raames esitatud etteheidetele tema hagiavalduse punktis 158, mille kohaselt EKP ei selgitanud, miks kolme sorti faktilistest asjaoludest igaüks mõjutas pöördumatult seda suhet, arvestades nimetatud põhimõtet.
- 62 Oma repliigis täpsustab apellant, et ta ei nõustu proportsionaalsuse põhimõtte arvestamata jätmisega otsustusprotsessis ning et Üldkohus otsustas *ultra petita*, lisades niisuguse põhjenduse, mis ei sisaldu vaidlusaluses ülesütlemisotsuses, ja kvalifitseerides usalduse kaotuse vaidlustatud kohtuotsuse punktides 212–241 raskendava asjaoluna.
- 63 EKP väidab, et see väite osa tuleb tagasi lükata.

– Euroopa Kohtu hinnang

- 64 Mis esiteks puudutab apellandi argumente selle kohta, et Üldkohus ei vastanud esimese kohtuastme kümnenda väite raames esitatud etteheidetele tema hagiavalduse punktis 158, siis need argumendid tuleb põhjendamatus tõttu tagasi lükata. Üldkohus nimelt vastas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 208–214 etteheidetele, et usaldussuhte kaotusega seotud raskendav asjaolu, mis sisaldub vaidlusaluses ülesütlemisotsuses, ei olnud eraldiseisev nendest rikkumistest endist, mida talle ette heideti, ja oli ilmselgelt väär. Üldkohus analüüsis vaidlustatud kohtuotsuse punktides 98 ja 99 etteheidet, et EKP ei selgitanud, kuidas kolme sorti faktilistest asjaoludest igaüks eraldi võetuna „kahjustas pöördumatult usaldust“, nagu apellant ise möönab oma apellatsioonkaebuse punktis 38. Peale selle kontrollis Üldkohus vaidlusaluse ülesütlemisotsuse proportsionaalsust, arvestades rikkumisi, mis tulenesid õppetoe arvetega seotud faktilistest asjaoludest kümnenda väite raames, mis lükati tagasi vaidlustatud kohtuotsuse punktis 244, ja tegi kindlaks selle otsuse põhjenduste piisavuse selle kohtuotsuse punktides 182–193, mida ei ole käesolevas apellatsioonkaebuses vaidlustatud.
- 65 Mis teiseks puutub etteheitesse vaidlustatud kohtuotsuse punkti 99 kohta, siis tuleb tõdeda, et apellandi etteheide tugineb selle punkti eraldi tõlgendamisele. Üldkohus tõi nimelt vaidlustatud kohtuotsuse punktis 98 esile põhjendused, mille EKP esitas vaidlusaluses ülesütlemisotsuses selleks, et selgitada põhjust, miks tuleb leida, et juhtumi kõigist kolmest osast igaüks mõjutab pöördumatult usaldust, mis on alus tema suhtele oma töötajatega.
- 66 Ülejäänud osas tuleb vastavalt käesoleva kohtuotsuse punktis 25 viidatud kohtupraktikale vastuvõetamatuse tõttu jätta läbi vaatamata apellandi argumendid, mille kohaselt Üldkohus lisas vaidlusalusesse ülesütlemisotsusesse asjaolusid, ületas oma pädevust ja otsustas *ultra petita*. Nimelt ei ole apellant selles kohtupraktikas nõutud täpsusega esile toonud asjaolusid, mida Üldkohus tema arvates sellesse otsusesse lisas, ega põhjuseid, kuidas ta ületas oma pädevust või otsustas *ultra petita*.
- 67 Järelikult tuleb teise väite teine osa ja seega teine väide tervikuna tagasi lükata.

Kolmas väide

Poolte argumendid

- 68 Kolmanda väitega heidab apellant Üldkohtule ette õigusnormi rikkumist, kuna viimane lükkas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 119–121, 124, 125 ja 132 tagasi esimese kohtuastme seitsmenda väite, et on rikutud õigust süütuse presumptsioonile ja harta artiklit 48, kusjuures sama õigusnormi rikkumine avaldab samamoodi mõju vaidlustatud kohtuotsuse punktidele 163 ja 164. Kuigi vaidlusaluses ülesütlemisotsuses ei pandud apellandile ametlikult vastutust selle eest, et õppetoe arved ei olnud tõesed ja tegelikud, tunnistati selle otsusega, et need ei ole ehtsad, ja vaidlusalused otsused tuginesid tingimata sellele faktilisele asjaolule, samas kui apellandi suhtes algatatud kriminaalmenetlus samade asjaolude suhtes lõpetati, kuna puudusid kahtlused tema süü kohta.

- 69 Üldkohus moonutas seega ilmselgelt toimikut ja neid otsuseid, kui ta ei asunud seisukohale, et nende arvete ehtsuse puudumine oli tema lepingu ülesütlemise põhitingimus, kui ta tunnistas need „asjakohatuteks“ ja kui ta ei võtnud arvesse asjaolu, et EKPd oli teavitatud, et pettusekahtlust ei saa esineda, mistõttu ei saa väita, et need arved ei ole ehtsad. Üldkohus leidis vääralt, et vaidlusaluste otsuste vastuvõtmisega ei rikutud tema õigust süütuse presumptsioonile.
- 70 Apellant lisab oma repliigis, et otsustades lõpetada menetluse, oli prokuratuur tingimata seisukohal, et õppetoe arveid ei saa pidada võltsituteks, ja et EKP väidab ekslikult, et prokuratuur kinnitas, et õpetajat C ei ole registreeritud ja maksukohustuslasena registreerimise number puudub.
- 71 EKP palub selle väite tagasi lükata.

Euroopa Kohtu hinnang

- 72 Kõigepealt soovib apellant oma kolmanda väite põhjendamiseks esitatud argumentidega tegelikult saavutada seda, et Euroopa Kohus hindaks uuesti faktilisi asjaolusid ja tõendeid, eelkõige vaidlusaluseid otsuseid ja prokuratuuri järeldusi, mis – nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktis 53 viidatud kohtupraktikast – ei kuulu apellatsioonimenetluses tema pädevusse, välja arvatud juhul, kui neid on moonutatud.
- 73 Moonutamise suhtes peab väljakujunenud kohtupraktika kohaselt apellant näitama täpselt ära tõendid, mida Üldkohus on moonutanud, ning tooma välja analüüsivead, mis tema arvates on moonutamiseni viinud. Moonutamine peab lisaks selgelt nähtuma toimiku materjalidest, ilma et oleks vaja faktilisi asjaolusid ja tõendeid uuesti hinnata (1. augusti 2022. aasta kohtuotsus Kerstens vs. komisjon, C-447/21 P, ei avaldata, EU:C:2022:612, punkt 48 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 74 Väljakujunenud kohtupraktikast nähtub samuti, et Euroopa Kohtu kontroll tõendi moonutamist käsitleva väite hindamisel piirdub selle kontrollimisega, ega Üldkohus ei ole sellele tõendile tuginedes ilmselgelt ületanud selle dokumendi mõistliku hindamise piire (vt selle kohta 28. novembri 2019. aasta kohtuotsus LS Cable & System vs. komisjon, C-596/18 P, ei avaldata, EU:C:2019:1025, punkt 25, ning 23. märtsi 2023. aasta kohtuotsus PV vs. komisjon, C-640/20 P, EU:C:2023:232, punkt 134 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 75 Käesolevas asjas väidab apellant sisuliselt, et Üldkohus moonutas toimikut ja vaidlusaluseid otsuseid, kvalifitseerides vaidlustatud kohtuotsuse punktis 120 õppetoe arved asjakohatuks. Apellant on arvamusel, et Üldkohus oleks pidanud tuvastama, et ehtsuse puudumine oli tema lepingu ülesütlemise põhitingimus ning et pärast tema suhtes kelmuse süüdistuses algatatud kriminaalmenetluse lõpetamist ja prokuratuuri järeldusi ei saanud EKP enam olla seisukohal, et need arved ei olnud ehtsad.
- 76 Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 119 ja 120 leidis Üldkohus järgmist:
- „119 Käesolevas asjas viidi [apellandi] suhtes seoses õppetoe arvetega läbi uurimine Saksa karistusseadustiku § 263 lõike 1 tähenduses kelmuse suhtes. Töölepingu ülesütlemise otsuses pidas juhatus teda aga vastutavaks asjaolu eest, et ta ei juhtinud tähelepanu nende maksukohustuslasena registreerimise numbrite ja aadresside sarnasusele, mis olid esitatud B füsioteraapiaarvetel ja C õppetoe arvetel, kuigi nendest sarnasustest saab järeldada, et

viimati nimetatud arved ei olnud tõesed ja tegelikud. [...] Juhul kui esinevad objektiivsed asjaolud, mis tekitavad kahtlusi hüvitamise õiguses, leidis juhatus samuti, et kõnealune töötaja pidi sellest vähemalt administratsioonile teatama. [...]

- 120 Järelikult [...] EKP leidis, et [apellandi] esitatud arved ei olnud õppetoe hüvitamiseks asjakohased, ilma et ta oleks ametlikult pidanud teda vastutavaks asjaolu eest, et need ei olnud tõesed ja tegelikud. [EKP] piirdus töölepingu ülesõtmise otsuses sisuliselt sellega, et karistas hooletuse eest, mis tundus talle finantsinstitutsiooni teenistuja puhul eriti tõsine. See otsus ei sisalda seega ühtegi järeldust, et [apellant] on süüdi kelmuse süüteo, mis oli kriminaaluurimise ese (vt selle kohta EIK 25. augusti 1987. aasta kohtuotsus *Englert vs. Saksamaa*, CE:ECHR:1987:0825JUD001028283, punkt 39) ja see on hõlmatud autonoomiaga, mis administratsioonil on distsiplinaarrikkumise õiguslikul kvalifitseerimisel võrreldes samade tegude eest kriminaalkorras karistamisega.“
- 77 Kuna aga need kaks punkti sisaldavad seega vaidlusaluse ülesõtmisotsuse punktide 29–32 tõetruud kokkuvõtet, ei selgu nendest mingit viimati nimetatud otsuse moonutamist.
- 78 Peale selle nähtub samadest punktidest, et vastupidi apellandi väidetule ei olnud õppetoe arvete ehtsuse puudumine tema lepingu ülesõtmise põhitingimus, kuna EKP nimetatud otsus ei põhinenud mitte ehtsuse puudumisel, vaid apellandi hooletusel, mida EKP pidas eriti tõsiseks, nagu Üldkohus märkis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 120.
- 79 Kuigi Üldkohus tõdes vaidlustatud kohtuotsuse punktis 124, et juhatuse keeldumine alustada uuesti menetlust pärast seda, kui ta oli teada saanud õppetoe arvetel põhineva uurimise lõpetamisest, põhines eelkõige asjaolul, et prokuratuur kinnitas, et õpetajat C ei ole ametlikult registreeritud ja et arvetel märgitud maksukohustuslasena registreerimise number ei ole õige, ei nähtu sellisest järeldusest ilmselgelt mingit moonutamist – kuna see järeldus põhineb sama kohtuotsuse punktist 24 nähtuvalt EKP-le 30. aprillil 2019 saadetud prokuratuuri kirjal, mis registreeriti 15. mail 2019 – ega Üldkohtu poolt selle kirja vääralt tõlgendamist.
- 80 Lisaks on süütuse presumpatsioon vastavalt väljakujunenud kohtupraktikale liidu õiguse üldpõhimõte, mis on praegu sätestatud harta artikli 48 lõikes 1. Seda põhimõtet on eiratud, kui süüdistatavat puudutas kohtulahendis või ametlikus avalduses, mis on tehtud ilma lõplikult süüdi mõistmata, on selge avaldus, mille kohaselt on asjaomane isik kõnealuse süüteo toime pannud. Nagu Üldkohus õigesti meenutas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 118, tuleb selles kontekstis rõhutada nende väljendite olulisust, mida ametiasutused kasutavad, ja erilisi asjaolusid, millistel need avaldused on tehtud, ning asjaomase menetluse liiki ja konteksti (vt selle kohta 18. märtsi 2021. aasta kohtuotsus *Pometon vs. komisjon*, C-440/19 P, EU:C:2021:214, punkt 62 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 81 Nagu Üldkohus märkis ka vaidlustatud kohtuotsuse punktis 123, on süütuse presumptsiooni eesmärk eelkõige takistada, et ametiasutused kohtleksid isikuid, kelle suhtes menetlus lõpetati, sellisel viisil, nagu oleksid nad tegelikult süüdi rikkumises, milles neid süüdistati (EIK 28. juuni 2018. aasta kohtuotsus *G.I.E.M. S.R.L. jt vs. Itaalia*, CE:ECHR:2018:0628JUD000182806, punkt 314).
- 82 Pealegi tuleneb Euroopa Inimõiguste Kohtu praktikast, et süütuse presumptsiooni ei ole automaatselt rikutud, kui isik on tunnistatud süüdi distsiplinaarsüüteo tegude eest, mis on identsed varasemas kriminaalsüüdistuses nimetatud tegudega, mille eest ei ole süüdi mõistetud.

Nimelt on distsiplinaarorganitel – tingimusel, et nad ei tuvasta selle isiku kriminaalvastutust – pädevus ja võime sõltumatult tuvastada neile esitatud juhtumite faktilisi asjaolusid (EIK 13. aprilli 2021. aasta kohtuotsus *Istrate vs. Rumeenia*, CE:ECHR:2021:0413JUD004454613, punkt 59).

- 83 Nagu Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 120 ja 125 tões, ei nähtu vaidlusalustest otsustest aga ühtegi järeldust, et apellant on süüdi kelmuse süüteo, mis oli kriminaaluurimise ese, mistõttu Üldkohus ei ole rikkunud õigusnormi, kui ta tões vaidlustatud kohtuotsuse punktides 121 ja 125, et vaidlusaluste otsuste vastuvõtmisega ei rikutud apellandi õigust süütuse presumptsioonile.
- 84 Neid asjaolusid arvestades tuleb kolmas väide tagasi lükata.

Neljas väide

Poolte argumendid

- 85 Neljanda väitega, mis puudutab vaidlustatud kohtuotsuse punkte 139–146, väidab apellant, et Üldkohus lükkas ekslikult tagasi esimese kohtuastme neljanda väite, mille kohaselt on rikutud ametieeskirjade artiklit 8.3.7 ja erapooletuse põhimõtet. Kõigepealt rikkus Üldkohus õigusnormi, kui ta otsustas, et distsiplinaarkomitee ei tegutsenud ebamõistlikult ega viinud läbi erapoolikut uurimist, kontrollides apellandi väidet, mille kohaselt oli ta harjunud tasuma oma arveid sularahas, samas kui õigusküsimus, mida Üldkohus oleks pidanud analüüsima, oli see, kas ettenähtud menetluses oli lubatud distsiplinaarkomiteel neid kontrollide läbi viia. Üldkohus oleks pidanud tuvastama, et see nii ei olnud, kuna volitus, mille see komitee oli saanud, puudutas üksnes füsioteraapiaarveid ja apteegikviitungeid.
- 86 Apellant lisab, et see komitee oli erapoolik, et tema isikutoimikust ei saanud selguda teavet ning et Üldkohtu viidatud kohtupraktika ei põhjenda tema kaalutlusi. Lõpuks moonutas Üldkohus toimikut, kuna vaidlustatud kohtuotsuse punktis 141 esile toodud asjaolu, et tema eelmine nõustaja oli kahelnud, kas igale B-le tehtud maksele vastab sularaha väljavõtmine, ei sisaldunud vaidlusalustes otsustes, ning ta asus distsiplinaarkomitee asemele, tuues esile põhjused, millest nimetatud komitee ei lähtunud. Sellest järeldub, et õppetoe arved koguti nõutud olulisi menetlusnorme rikkudes ja need kujutasid endast õigusvastaseid tõendeid.
- 87 EKP leiab, et see väide ei ole põhjendatud.

Euroopa Kohtu hinnang

- 88 Neljandas väites kinnitab apellant sisuliselt, et menetlus, mida distsiplinaarkomitee järgis õppetoe arvete tõenditena kogumiseks, oli õigusvastane ja et neid arveid ei saadud nõuetekohaselt, mis vastavalt käesoleva kohtuotsuse punktis 53 viidatud kohtupraktikale on apellatsioonimenetluses vastuvõetav.
- 89 Siiski ei saa nende argumentidega nõustuda osas, milles apellant heidab nendega Üldkohtule ette, et viimane ei hinnanud seda õiguslikku küsimust ega talle esitatud väidet.

- 90 Nimelt nähtub vaidlustatud kohtuotsuse punktist 145 ühemõtteliselt, et Üldkohus leidis tingimata, et distsiplinaarkomiteel oli õigus tutvuda apellandi isikutoimikuga ja viia läbi neid uurimisi, ning et menetlus, mida ta õppetoe arvete kogumiseks järgis, oli õiguspärane.
- 91 Selle kohta tuleb esiteks meenutada, et Üldkohtu põhjendus võib olla tuletatav, tingimusel et see võimaldab huvitatud isikutel teada saada, miks Üldkohus nende argumendid tagasi lükkas, ja annab Euroopa Kohtule kontrolli tegemiseks piisavalt teavet, millega on tegu käesolevas asjas (vt selle kohta 9. märtsi 2017. aasta kohtuotsus *Ellinikos Chrysos vs. komisjon*, C-100/16 P, EU:C:2017:194, punkt 32 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 92 Vastupidi sellele, mida väidab apellant, ei ole teiseks nende põhjendustega rikutud õigusnormi.
- 93 Kuigi distsiplinaarkomitee volitus puudutas küll füsioteraapiaarveid ja apteegikviitungeid, nagu apellant esimeses kohtuastmes väitis, leidis Üldkohus eelkõige vaidlustatud kohtuotsuse punktides 136 ja 145 õigesti, et selle komitee ülesanne on ametieeskirjade kohaselt uurida ja tuvastada faktilisi asjaolusid nii üksikasjalikult kui võimalik, esitada arvamus nende sisulise õigsuse kohta, hinnata nende raskust ja teha ettepanek võimaliku karistuse kohta. Selle ülesande täitmiseks võib nimetatud komiteel olla vaja tutvuda asjaomase isiku isikutoimikuga.
- 94 Vastupidi sellele, mida väidab apellant, ei asunud Üldkohus niisuguseid järeldusi tehes pealegi kuidagi distsiplinaarkomitee asemele.
- 95 Ülejäänud osas näib, et apellant piirdub Üldkohtule esitatud argumentide kordamisega, selgitamata täpselt, kuidas Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta need tagasi lükkas, ning et ta soovib seega, et Euroopa Kohus hindaks faktilisi asjaolusid ja tõendeid uuesti, mis aga ei kuulu tema pädevusse apellatsioonimenetluses, nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktis 53 viidatud kohtupraktikast, välja arvatud juhul, kui neid on moonutatud.
- 96 Osas, milles apellant lõpuks esitab moonutamise etteheite, ei näita ta täpselt ära tõendeid, mida Üldkohus on moonutanud, ega ammugi ei ole ta toonud välja võimalikke analüüsivigu, mida Üldkohus on teinud, mis on vastuolus käesoleva kohtuotsuse punktis 73 viidatud kohtupraktika nõuetega.
- 97 Järelikult tuleb neljas väide tagasi lükata.

Viies väide

Poolte argumendid

- 98 Apellant väidab viiendas väites, et Üldkohus rikkus õigusnormi, kui ta lükkas tagasi esimese kohtuastme kuuenda väite, et on tehtud ilmseid hindamisvigu. Lisaks sellele, et vaidlustatud kohtuotsuse punktid 163 ja 164 on tema kolmanda väite põhjendamiseks esitatud põhjustel ekslikud, rikkus Üldkohus selle kohtuotsuse punktides 165, 166 ja 173 õigusnormi, kuna apellant tõendas, et EKP ei võtnud arvesse arvukaid tõendeid, eelkõige tema abikaasa ja tütarde ütlusi. Apellant lisab, et vastupidi selle kohtuotsuse punktis 160 märgitule ei ole Üldkohus taganud kohtuliku kontrolli tõhusust, mis on kaitstud harta artikliga 47, kuna ta ei ole viinud läbi täielikku kontrolli faktiliste asjaolude sisulise õigsuse ja tõendite tõendusjõu üle, kontrollinud nende tõendite sisulist õigsust, usaldusväarsust ja sidusust ega ka analüüsinud tõendeid põhjalikult.

99 EKP sõnul on väide vastuvõetamatu ning igal juhul põhjendamatu.

Euroopa Kohtu hinnang

- 100 Nagu nähtub vaidlustatud kohtuotsuse punktides 158–162, mida ei ole käesolevas apellatsioonkaebuses kritiseeritud, kvalifitseeris Üldkohus esimese kohtuastme kuuenda väite ümber nii, et see ei põhine mitte EKP ilmsetel hindamisvigadel vaidlusaluse ülesütlemisotsuse põhjenduste suhtes, vaid EKP poolt juhtumi asjaolude puudulikul analüüsimisel, tõendite hindamisel tehtud vigadel ja õigusnormi rikkumisel. Nimelt leidis Üldkohus, et selline ümberkvalifitseerimine oli vajalik, kuna vastavalt harta artikliga 47 tagatud kohtuliku kontrolli tõhususele peab ta viima läbi täieliku kontrolli faktiliste asjaolude sisulise õigsuse üle, kontrollima esitatud tõendite sisulist õigsust, usaldusväarsust ja sidusust ning täielikult kontrollima dokumendi tõendusjõu hindamist ja põhjalikult analüüsima tõendeid, nagu nähtub vaidlustatud kohtuotsuse punktist 160.
- 101 Nimetatud väite analüüsimise raames lükkas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 163 ja 164 tagasi apellandi etteheite, mille kohaselt ei võtnud EKP arvesse õppetoe arvetega seotud kriminaalmenetluste lõpetamist, kuna tegemist on etteheitega, mis kattub esimese kohtuastme kolmanda ja seitsmenda väitega, mille kohta tehti otsus, et need on põhjendamatud. Üldkohus märkis vaidlustatud kohtuotsuse punktides 165 ja 166, et kui apellant väitis, et EKP jättis tähelepanuta tema ja tema perekonna ütlused, asudes seisukohale, et õpetaja C arved ei olnud tõesed ja tegelikud, piirdus ta nii üksnes enda ja oma abikaasa haldusmenetluses antud ütluste kordamisega, selgitamata, miks EKP tegi hindamisvea, kui viimane ei pidanud neid veenvaks ning märkis, et apellant ei esitanud neid ütlusi põhjendavaid tõendeid. Üldkohus leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 173 pealegi, et apellant väidab edutult, et EKP jättis tähelepanuta asjaolu, et tema ühe lapse olukord ei eelda tundide korraldamiseks C kontaktandmete teadmist.
- 102 Kõigepealt tuleb aga osas, milles apellant viitab oma apellatsioonkaebuses argumentidele, mille ta esitas apellatsioonkaebuse kolmanda väite põhjendamiseks, et vaidlustada vaidlustatud kohtuotsuse punkte 163 ja 164, need argumentid tagasi lükata analoogsetel põhjustel, mis on esitatud käesoleva kohtuotsuse punktides 72–84.
- 103 Lisaks olgu märgitud, et kuivõrd apellant kritiseerib vaidlustatud kohtuotsuse punkte 165, 166 ja 173 põhjusel, et EKP ei võtnud arvesse paljusid tõendeid, nagu tema ja tema perekonna ütlusi, siis tuleb märkida, et peale nende ütluste, millele apellant üldiselt viitab, ei täpsusta apellant, milliseid tõendeid ta EKP-le või Üldkohtule väidetavalt esitas ja mida viimane arvesse ei võtnud. Lisaks on selge, et nende argumentidega piirdub apellant Üldkohtule esitatud argumentide kordamisega ja soovib tegelikult, et Euroopa Kohus hindaks uuesti faktilisi asjaolusid ja tõendeid ning Üldkohtu poolt neile omistatud tõendusjõudu, mis ei kuulu Euroopa Kohtu kontrolli alla, välja arvatud juhul, kui tegemist on moonutamisega, nagu nähtub käesoleva kohtuotsuse punktis 53 viidatud kohtupraktikast. Apellant ei viita aga selle väite raames sellisele moonutamisele.
- 104 Lõpuks tuleb märkida, et kuigi apellant väidab, et Üldkohus ei viinud läbi täielikku kontrolli, mida ta peab tegema vastavalt vaidlustatud kohtuotsuse punktis 160 viidatud kohtupraktikale, piirdus apellant oma apellatsioonkaebuses üldise väitega, täpsustamata, millistele vaidlustatud kohtuotsuse punktidele ta viitab, ega esitanud selle kohta õiguslikke argumente. Vastavalt käesoleva kohtuotsuse punktis 25 viidatud kohtupraktikale tuleb aga apellatsioonkaebuses täpselt

näidata selle kohtuotsuse kritiseeritavad punktid, mille tühistamist nõutakse, ning samuti seda nõuet konkreetselt toetavad õiguslikud argumendid; kui seda ei tehta, on asjaomane väide vastuvõetamatu. Järelikult tuleb selline väide vastuvõetamatuse tõttu jätta läbi vaatamata.

- 105 Neid kaalutlusi arvestades tuleb apellatsioonkaebuse viies väide tagasi lükata.
- 106 Kuna apellatsioonkaebuse ühegi väitega ei nõustutud, tuleb apellatsioonkaebus tervikuna rahuldamata jätta.

Kohtukulud

- 107 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 184 lõige 2 näeb ette, et kui apellatsioonkaebus on põhjendamatu, siis otsustab Euroopa Kohus kohtukulude jaotuse. Vastavalt kodukorra artikli 138 lõikele 1, mida kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse apellatsioonimenetluse suhtes, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.
- 108 Kuna EKP on nõudnud kohtukulude väljamõistmist apellandilt ja apellandi apellatsioonkaebus on jäetud rahuldamata, tuleb EKP kohtukulud välja mõista apellandilt, kes ühtlasi kannab ise enda kohtukulud.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (esimene koda) otsustab:

- 1. Jätta apellatsioonkaebus rahuldamata.**
- 2. Jätta DI kohtukulud tema enda kanda ja mõista temalt välja Euroopa Keskpanga kohtukulud.**

Allkirjad